

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta

Lain tulisi myös muutoksen jälkeen mahdollistaa kuntien osallistuminen TYP-verkostotyöhön ja säilyttää kuntien mahdollisuus olla yhtenä toimijana TYP-työssä.

Kuntien näkökulmasta työtä uhkaa sen väliaikainen keskeytyminen, kun järjestämisvastuuta on siirtynyt hyvinvointialueille, mutta TE-palveluiden vastuu ei ole vielä siirtynyt kunnille. Toiminnan saumaton jatkuminen kuntien näkökulmasta tulisi varmistaa siirtymäkaudella, joka jatkuu, kunnes vastuu TE-palveluista siirtyy kunnille.

Edellä mainituin muutoksiin pyrittäisiin varmistamaan se, etteivät kunnat joudu muutosvaiheessa eriarvoiseen asemaan. Toiminnan jatkuvuus ja eri uudistusten yhteensovittaminen mahdollistaisivat myös asiakkaiden yhdenvertaisen oikeuden palveluihin sekä saumattomat ja sujuvat palvelupolut asuinkunnasta riippumatta.

Lainsäädännössä ei tulisi lähtökohtaisesti korvata kunta-sanaa hyvinvointialue-sanalla, vaan lakitekstiin pitäisi sen sijaan pääsääntöisesti lisätä hyvinvointialue kunnan lisäksi. Esimerkiksi TYP-lain 1 §:ssä muotoilun tulisi kuulua seuraavasti: Työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla tarkoitetaan yhteistoimintamallia, jossa työ- ja elinkeinotoimisto, kunta, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työttömien

työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta siten kuin tässä laissa säädetään.

Kuntien tulee voida jatkossakin tarjota palveluja (esim. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluja) TYP-asiakkaille. Esimerkiksi TYP-lain 1 §:ssä muotoilun tulisi kuulua seuraavasti: Monialaisen yhteispalvelun tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja sekä kunnan tarjoamia palveluita.

Kunnilla tulee edelleenkin säilyä johtavan henkilön nimeämisen tehtävä. Lainsäädännössä ei tule jatkossakaan määritellä, mihin organisaatioon tehtävä asemoituu. Kunta-sanana tulee edelleen säilyä tekstissä ja hyvinvointialue-sana lisätään. TYP-lain 9 §:ssä muotoilun tulisi kuulua seuraavasti: (TYPPI-asiakastietojärjestelmän) käyttöoikeus voidaan myöntää työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan, kuntayhtymän, Kansaneläkelaitoksen tai hyvinvointialueen palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Laki kotoutumisen edistämisestä

Luku 7 kustannusten korvaamisesta sisältää teknisiä muutoksia, joilla mahdollistetaan kustannusten korvaaminen kuntien ja kuntayhtymien lisäksi hyvinvointialueille. Euromääräisten korvausten tulee olla riittävät niin kunnille kuin hyvinvointialueille, jotta kiintiöpakolaisten vastaanottoa pystytään jatkamaan.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestämisen osalta ei tällä hetkellä ole vaikutusta Riihimäelle, sillä kunnassa ei ole ilman huoltajaa maahan tulleiden ryhmäkoteja tai niihin liittyviä sopimuksia. Kyseessä on tekninen muutos, jossa vastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueelle.

Kotoutumislain § 56 muutosehdotuksessa lukee: se monijäseninen toimielin/hyvinvointialue, jonka (toimi)alueella lapsi oleskelee. Tässä kohtaa on epäselvää, viitataan-ko oleskelu-sanalla oleskeluluvalla tapahtuvaan asumiseen kotikunnassa vai mihin tahansa kunnan alueella oleskeluun, esimerkiksi turvapaikanhakijana. On varmistettava, ettei tältä osin muodostu ristiriitaa suhteessa seuraavaan kappaleeseen, jossa viitataan lakiin kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta, joka määrittää vastaanottojärjestelmässä olevien lasten edustajan määräämisestä (39 §).

Lakimuutosten perusteluosiossa on havaittavissa epäselvyyttä työnjaossa kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Kunnille on tärkeää jatkossa, että toimintatavat kiintiöpakolaisten vastaanoton käytännöissä ovat selkeitä ja vastualueet selkeästi jaettuja. Esimerkiksi sivulta 16 -18 alkaen esitellään kiintiöpakolaisen vastaanoton työnjakoa ja hyvinvointialueen rooli käytännön työssä nousee suureksi, vaikka vastuu ja pakolaisten vastaanottosopimus on kunnan ja ELY-keskuksen välinen. Vaarana on, että monessa kohtaa samaa työtä tehdään useassa paikassa, mikä on tehotonta resurssien käyttöä. Joka tapauksessa kotoutumisen kokonaisuuden järjestäminen tulee vaatimaan keskustelua hyvinvointialueen ja kunnan välillä ja sopimista paikallisista toimintatavoista. Olisi toivottavaa, että lait ja ohjeistukset tukisivat tätä sopimista.

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Hirvonen Petri

Riihimäen kaupunki - Riihimäen kaupunginhallitus 28.3.2022 § 119